

Fag: Historie – evt. oldtidskundskab

Målgruppe: Ungdomsuddannelser – evt. 7.-10. klasse.

TV-udsendelse: Det romerske imperium

Udsendelsen "Det romerske imperium" har fokus på tiden fra Octavians magtovertagelse og til kejser Konstantins anerkendelse af Kristendommen. Den kommer omkring centrale forhold som "Pax Romana" og romersk bogerret, og udsendelsen gør – især i de første ca. 35 min – en del ud af at beskrive, hvordan riget blev styret og kejsermagten legitimeret. Den sidste del af udsendelsen handler meget om, hvordan Kristendommen opstod og udfordrede det romerske rige.

Faglig relevans/kompetencer områder

Udsendelsen og denne vejledning kan bl.a. bruges i arbejdet med følgende kernestof:

- Forskellige styreformer og samfundsorganiseringer
- Kulturer og kulturmøder i Europas og verdens historie
- Historiebrug og formidling

Ideer til undervisningen

Udsendelsen egner sig rigtig fint som en introduktion til kejsertiden i Romerriget med fokus på, hvordan riget blev holdt sammen og magten legitimeret.

Neden for er der angivet en række arbejdsspørgsmål til udsendelsen. Som en hjælp til læreren er der angivet en tidskode og svar på arbejdsspørgsmål. Det er naturligvis ikke meningen, at tidskode og svar skal udleveres til eleverne. Læreren sørger selv for at slette dem inden udlevering – og i øvrigt tilpasse mængden af spørgsmål samt evt. justere dem til niveau og tidsramme.

Lad eleverne se alle spørgsmål inden og under fremvisningen. Dernæst kan det give god mening at dele elever og arbejdsspørgsmål op i efterbehandlingen. Del fx eleverne ind i matrixgrupper, hvor hver gruppe tager sig af 2-3 spørgsmål, som de efterfølgende er ansvarlige for at formidle svar på til de øvrige grupper – efter første del af matrixgruppearbejdet.

Arbejdsspørgsmål

1) Hvad var "Pax Romana", og hvad gjorde/gav den ? (0.43 min)

(Svar: Romerfreden. 60 millioner mennesker nød godt af den. Der var mange byer, hvor alle havde et marked, et tempel og et politisk forum. Der blev lavet konkrete civilisatoriske tiltag som fx viadukter og lovsamlinger)

2) Hvem var Augustus, og hvordan prøver han at fremstille sig selv gennem "Fredens alter" (4.37 min)

(Svar: Augustus var Roms første kejser. Han fremstillede sig selv som republikkens genrejser og gav et billede af sig selv som fredens vogter og imperiets leder – uden at komme til at virke som en tyrant. Han kaldte ikke sig selv for kejser eller konge, men for "princeps": den første blandt ligemænd. Fremstillede desuden sig selv som den romerske stats tjener).

3) Hvad er "Res Gestae", og hvilken funktion havde det? (6.56 min)

(Svar: "Res Gestae" betyder "udførte gerninger". Det var Augustus' omhyggeligt redigerede CV, hvor han fortalte om sine gerninger. Han giver indtryk af, at han gav folket magten og republikken tilbage, men det passede ikke. Han var øverstbefalende og senatets leder. I "Res Gestae" beskrives, hvordan han sagde nej til en masse formelle titler, men reelt sad han med al magten. Det er et propagandistisk manifest for Augustus' liv og magt).

4) Hvordan portrætteres Augustus generelt på statuerne og hvorfor? (8.36)

(Svar: Augustus portrætteres på samme måde igennem hele sin kejselige æra som en ungdommelig mand i sin bedste alder – uagtet at han blev 76 år. På den måde blev der fastfrosset et billede af en udødelig mand, selv mens han var i live).

5) Der fortælles bl.a. om Caligula og Nero i udsendelsen. Diskutér i hvilket omfang historierne virker troværdige. Brug evt. nettet (10.01-10.55 min)

(Svar: Der er blandt historikere stor debat om, hvorvidt historierne om Caligula og Nero er sandfærdige. De er mestendels skrevet af politiske modstandere)

6) Hvad betyder udtrykket "brød og cirkus", og hvad var dets funktion? (12.25 min)

(Svar: For at gøre folket tilfredse og glade arrangerede kejserere og magtfulde romere skuespil og cirkus (skuespil, gladiator kampe, hestevæddeløb mv.) for borgerne. Desuden uddelte kejsere og andre magtfulde politikere brød til folket)

7) Hvordan holdt Rom styr på de mange provinser? (15.50 min)

(Svar: Romerne brugte kun ca. 10.000 embedsmænd på at holde styr på et kæmpe rige. Romerne sørgede for at lave alliancer med lokale eliter, som reelt administrerede provinserne. Romerske guvernører skal fx derfor ikke betragtes som administratorer, men mere som forhandlere eller diplomater)

8) Hvilken rolle spillede det romerske borgerskab i imperiet? (17.07 min)

(Svar: Romerne havde fokus på integration og tilbød mennesker, som havde hjulpet Rom romersk borgerret. Rom var således ikke et lukket rige for folk af romersk blod)

9) Hvad skete der med det romerske imperium under Hadrian? (19.00 min)

(Svar: Udvidelserne af riget blev stoppet. Grænserne blev fastlagt. Grænsebyer som fx Palmyra blev rige)

10) Hvad skete der i år 238? (22.19 min)

(Svar: Imperiet lå i døds kamp. Der var svær politisk krise, og barbarer fra rigets grænseområder angreb og trængte dybt ind i romerriget. Rom måtte for første gang i flere århundreder opføre en bymur).

11) Hvad skete der under kejser Diocletian? (23.30 min)

(Svar: Riget blev reorganiseret. Riget blev delt i 4 dele med hver deres kejser. Systemet brød hurtigt sammen igen, og borgerkrige opstod)

12) Hvordan behandlede romerne erobrede folkeslag med andre religioner? (25.20 min)

(Svar: Romerne var tolerante, og de påtvang aldrig erobrede provinser deres egen livsstil og kultur. Den romerske tilgang var fleksibel og udogmatisk)

13) Hvad kunne Kristendommen "tilbyde", som Romerriget ikke kunne? (28.57 min)

(Svar: Et løfte om et velsignet liv i det hinsides)

14) Hvad var problemet med Kristendommen for romerne? (30.35 min)

(Svar: De kristne fornægtede de traditionelle guder og ville kun anerkende én gud)

15) Hvordan så de mest kristne på martyriet, og hvorfor var det et problem for romerne? (34.55 min)

(Svar: De så martyriet som et privilegium og en måde at tjene Gud på. Det gjorde, at nogle af dem ikke var bange for at udfordre den romerske stat)

16) Hvad indeholdt Kejser Konstantins tolerance-edikt? (40.14 min)

(Svar: Det garanterede de kristne trosfrihed i hele imperiet)